

درس اول: (جهان فرهنگی)

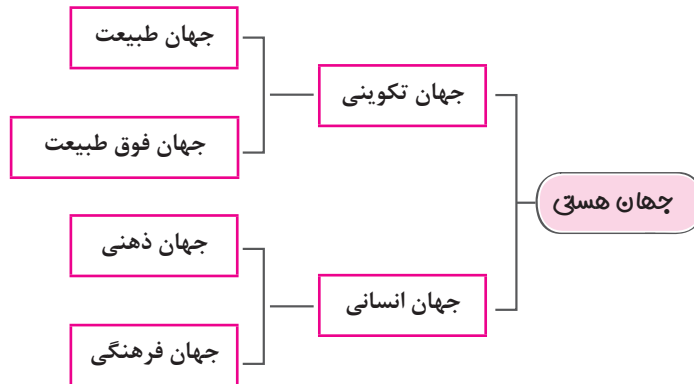
درسنامه

درس ۱ (دریک نگاه)

پرسش‌های هستی‌شناسانه، انسان‌شناسانه و معرفت‌شناسانه - جهان - جهان انسانی - جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان تکوینی - جهان طبیعت - جهان مافوق طبیعت - تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی (سه دیدگاه) - هویتی طبیعی و مادی - علوم طبیعی، علوم انسانی و علوم اجتماعی - ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها - حکمت و خواست خداوند - رفتاری حکیمانه - زندگی و مرگ امت‌ها - تأکید بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه

- عمیق‌ترین لایه‌های هر فرهنگ **پاسخ به** بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر
- عملکرد پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی به مثابه روح یا شالوده فرهنگ و ساختن عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازد.
- سه دسته اصلی پرسش‌های بنیادی:

- هستی‌شناسانه **پرسش** - آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
- انسان‌شناسانه **پرسش** - آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟
- معرفت‌شناسانه **پرسش** - آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟
- دسته‌بندی پدیده‌ها در مجموعه‌های بزرگ و مهم + به دلیل گستردگی و اهمیت‌شان **نماینده می‌شود** - جهان
- تقسیم‌بندی جهان هستی:

- شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها + آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها **نماینده می‌شود** - فرهنگ
- وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد.
- هنگامی که اندیشه‌ای را به صورت گفتار یا نوشتار بیان کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار کند، ورود به جهان فرهنگی
- تناسب و هماهنگی بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی:
- الف) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد.
- ب) به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد.
- پ) هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

الف) دیدگاه اول:

۱. جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود.
۲. جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.
۳. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند.

۴. بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

۵. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و طبیعی ← سلب ظرفیت‌ها از علوم انسانی و اجتماعی

جهان فرهنگی → جهان ذهنی → جهان طبیعت

(ب) دیدگاه دوم:

۱. جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی

۲. جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست.

۳. جهان تکوینی ماده‌خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخیل و تصرف می‌کنند.

۴. از دست رفتن اهمیت و استقلال جهان ذهنی و تکوینی در برابر جهان فرهنگی

جهان طبیعت → جهان ذهنی → جهان فرهنگی

(پ) دیدگاه سوم:

۱. جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

۲. از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست.

۳. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود.

۴. جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

۵. قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.

۶. تأکید بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه

۲۰ نمره

آزمون درس اول

۱

۰/۵	الف) درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. معرفت‌شناسی یعنی پرسش‌هایی از قبیل این‌که آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟ منظومه‌های بزرگ و مهم را به دلیل اهمیت‌شان، جهان می‌نامند. (دبیرستان پسرانه نمونه دولتی فرهنگ شهید شریفی - دی ۱۴۰۱)	درست ☐ نادرست ☐
۰/۵	ب) جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. بخش اجتماعی جهان انسانی، را پدید می‌آورد. عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های فرهنگ‌اند. هر فرهنگی نوعی خاص از را در افراد پدید می‌آورد. هر آن‌چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به است. از دیدگاه متفکران مسلمان، جهان طبیعت بخشی از است. به ترتیب، نام دیگر جهان فردی و جهان اجتماعی است.	درست ☐ نادرست ☐
۰/۵	پ) گزینه درست را انتخاب کنید. به ترتیب، از بخش اجتماعی و فردی جهان انسانی، تحت چه عناوینی یاد می‌شود؟ (۱) جهان فرهنگی - جهان ذهنی (۲) جهان ذهنی - جهان فرهنگی (۳) جهان فرهنگی - جهان طبیعی (۴) جهان فرهنگی - جهان فوق طبیعی	درست ☐ نادرست ☐
۰/۵	گروهی که، جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند و آن را در برابر جهان انسانی قرار می‌دهند؛ از سه جهان سخن می‌گویند، آن‌ها کدام‌اند؟ (۱) طبیعت - ذهن - هنجار (۲) ذهن - هنجار - باورها (۳) طبیعت - ذهن - فرهنگ (۴) فرهنگ - باور - ارزش	درست ☐ نادرست ☐

۰/۵	(دبیرستان پسرانه حکمت شهرری - فرورد ۱۳۰۰)	۱۲. (ت) به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه دهید. فرهنگ حاصل چیست؟
۰/۵	(دبیرستان پسرانه فرهیختگان منطقه ۱۶ - دی ۱۳۰۰)	۱۳. منظور از جهان ذهنی یعنی چه؟
۰/۵	(دبیرستان غیر دولتی سما ۲ پسران تهران - فرورد ۱۳۰۱)	۱۴. متفکران مسلمان جهان تکوینی را به چند دسته تقسیم می‌کنند؟
۰/۵	(دفترانه گلپایگان منطقه ۲ تهران - دی ۱۳۰۰)	۱۵. چرا به بخش اجتماعی جهان انسانی، جهان فرهنگی نیز می‌گویند؟
۰/۵		۱۶. وقتی فردی درباره مسأله‌ای خاص می‌اندیشد، در چه محدوده‌ای زندگی می‌کند؟
۰/۵	(دفترانه شاهد تویزب منطقه ۱ تهران - دی ۱۳۰۱)	۱۷. شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را چه چیزی شکل می‌دهد؟
۱		۱۸. (ث) وصل کردنی عبارت‌های مرتبط در ستون «الف» و «ب» را به یکدیگر وصل کنید. (یک عبارت در ستون «ب» اضافی است).
		<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">ب</p> <p>الف) علوم طبیعی</p> <p>ب) علوم اجتماعی</p> <p>پ) جهان تکوینی</p> <p>ت) جهان انسانی</p> <p>ث) بخش اجتماعی جهان انسانی</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">الف</p> <p>۱. این جهان محصول زندگی انسان است.</p> <p>۲. این بخش از جهان، هویت فرهنگی دارد.</p> <p>۳. این جهان پیش از انسان بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.</p> <p>۴. دیدگاه اول، علوم را به این علم محدود می‌کند.</p> </div> </div>
۰/۷۵	(دبیرستان پسرانه علوی تهران - فرورد ۱۳۰۰)	۱۹. (ج) فقط نام ببرید. پرسش‌های بنیادینی که به مثابه روح یا شالوده هر فرهنگ است. (سه مورد)
۰/۷۵		۲۰. ابعاد سه‌گانه بخش فردی جهان انسانی:
۱/۵	(دفترانه فرزادگان منطقه ۲ تهران - فرورد ۱۳۰۱)	۲۱. راه‌های ورود یک اندیشه فردی به حوزه فرهنگ (سه مورد):
۱	(دفترانه رفاه شرق منطقه ۳ تهران - دی ۱۳۰۱)	۲۲. (چ) تعریف کنید. فرهنگ:
۱/۵	(سلام ۴ دفترانه رسالت - دی ۱۳۰۱)	۲۳. (ح) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. در آیات سوره‌های زیر، تعامل فعال جهان تکوینی با جهان فرهنگی را مشخص کنید.
		الف) آیه ۴۱ سوره روم:
		ب) آیه ۹۶ سوره اعراف:
		پ) آیه ۲۷۶ سوره بقره:
۱	(دبیرستان پسرانه نمونه دولتی فرهنگ شهید شریفی - فرورد ۱۳۰۱)	۲۴. جهان ذهنی با جهان فرهنگی چه رابطه‌ای دارند؟
۱		۲۵. دیدگاه اول در مورد تعامل‌های جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی را به اختصار توضیح دهید.
۱		۲۶. وضعیت امروزی محیط زیست، محصول چه باورهایی درباره انسان و طبیعت است؟
۱		۲۷. دیدگاه دوم در مورد تعامل‌های جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی را به اختصار توضیح دهید.
۱	(دبیرستان پسرانه رهیاب منطقه ۵ تهران - دی ۱۳۰۱)	۲۸. دیدگاه سوم در مورد تعامل‌های جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی را به اختصار توضیح دهید. (به همراه نگاه قرآن به این تعامل سه‌گانه)